

**Magiczny
Kraków**

Prezydent Krakowa z absolutorium za rok 2020

2021-07-01

Rada Miasta Krakowa udzieliła prezydentowi Jackowi Majchrowskiemu absolutorium z wykonania ubiegłorocznego budżetu. 25 radnych zagłosowało za, 2 było przeciw, 16 osób wstrzymało się od głosu. Wcześniej wykonanie budżetu miasta pozytywnie oceniły Komisja Rewizyjna RMK oraz Regionalna Izba Obrachunkowa.

Ocena wykonania budżetu Krakowa w 2020 r. musi uwzględniać uwarunkowania zaistniałe na skutek pandemii koronawirusa, bo to one w dużej mierze kształtowały poziom uzyskiwanych przez miasto dochodów i wielkość ponoszonych wydatków. Zwrócił na to uwagę w przemówieniu do radnych prezydent Jacek Majchrowski. Podkreślił, że Kraków, mimo pandemii, prowadził politykę ukierunkowaną na rozwój, realizował szeroki program inwestycyjny, wspierał przedsiębiorców i mieszkańców, podejmował wiele działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń. Ostatecznie straty w dochodach miasta okazały się mniejsze, niż pierwotnie przewidywano.

W 2020 r. amerykańska agencja ratingowa Standard & Poor's podtrzymała długoterminową ocenę wiarygodności kredytowej Krakowa na poziomie A- oraz oceniła perspektywę jako stabilną. To najwyższy możliwy do uzyskania rating przez jednostkę samorządu terytorialnego w kraju. Utrzymanie ratingu Krakowa na dotychczasowym poziomie odzwierciedla przekonanie S&P, że mimo spowolnienia gospodarki przewidywane w 2021 r. ożywienie gospodarcze wpłynie na ustabilizowanie sytuacji budżetowej miasta i pozwoli wrócić w kolejnych latach do bardziej stabilnych wyników finansowych.

Budżet miasta – aż do momentu wykonania – jest swego rodzaju planem. W ciągu roku ulega licznym korektom po stronie dochodów i wydatków na podstawie uchwał podejmowanych przez radę miasta. Po zamknięciu roku przychodzi czas na podsumowanie, czyli procedurę absolutoryjną. To nic innego, jak ocena wykonania budżetu, w której organ stanowiący samorządu (w Krakowie – rada miasta) kontroluje wykonywanie budżetu przez organ wykonawczy samorządu (w Krakowie – prezydenta miasta).

Ocena ta dokonywana jest na podstawie analizy dwóch dokumentów: sprawozdania z wykonania budżetu oraz sprawozdania finansowego. Najpierw przyglądają im się radni z komisji rewizyjnej – sprawdzają, jak zrealizowane zostały dochody i wydatki miasta w stosunku do zakładanego planu, a także z jakim wynikiem samorząd zamknął wykonanie budżetu (nadwyżka czy deficyt). Do 15 czerwca komisja rewizyjna przedstawia radzie miasta wniosek w sprawie absolutorium dla prezydenta miasta. W terminie do 30 czerwca rada miasta podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla prezydenta miasta – wcześniej radni zapoznają się z: sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta, sprawozdaniem finansowym jednostki samorządu terytorialnego, opinią biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego, opinią RIO, informacją o stanie mienia komunalnego jednostki samorządu terytorialnego oraz stanowiskiem komisji rewizyjnej.

9 czerwca 2021 r. Komisja Rewizyjna Rady Miasta Krakowa pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu miasta za 2020 rok. Pozytywną opinię w tej sprawie wydała również Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie.

Plany kontra pandemia

Budżet Krakowa na 2020 r. zakładał, że **dochody miasta ogółem** wyniosą 6 mld 428 mln zł. Ostatecznie jednak do miejskiej kasy wpłynęło 6 mld 198 mln zł – co oznacza, że roczny plan wykonano w 96,4 proc. W latach poprzednich wykonanie dochodów ogółem sięgało 99 proc. Na wyraźnie niższy zeszłoroczny wynik największy wpływ miała oczywiście pandemia koronawirusa.

Spowolnienie gospodarcze będące efektem wprowadzonych restrykcji epidemicznych odbiło się negatywnie na dochodach miasta, obniżając m.in. wpływy z PIT i CIT, stanowiące niemal jedną trzecią wszystkich pozyskiwanych przez miasto środków. Największe tąpnięcie w realizacji tej kategorii dochodów nastąpiło w kwietniu 2020 r., w następnych miesiącach sytuacja zaczęła się powoli stabilizować, a dysproporcje między wysokością wpływów z PIT i CIT w stosunku do roku poprzedniego były coraz mniejsze. Ostatecznie kwota niewykonania planu z podatku PIT wyniosła 52,6 mln zł. Udział w podatku CIT był również niższy – w tym przypadku ubytek wyniósł 20,1 mln zł, ale na koniec roku nie było to widoczne, ponieważ już wcześniej plan dochodów z tego tytułu został obniżony.

Pandemia dała się we znaki także, jeśli chodzi o wykonanie dochodów własnych miasta – czyli tych, na których pozyskiwanie samorząd ma większy lub mniejszy, ale bezpośredni wpływ, a które w przypadku Krakowa stanowią około 30 proc. wszystkich dochodów. Niższe wykonanie tej kategorii dochodów wynikało w dużej mierze z wdrożonego już w kwietniu 2020 r. programu pomocowego dla przedsiębiorców („Pauza”), w ramach którego firmy dotknięte skutkami pandemii mogły skorzystać z szeregu ulg, m.in. w zapłacie podatków i opłat lokalnych (podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych), a także czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości należących do miasta. Same ulgi w podatku od nieruchomości, w postaci odroczenia terminu płatności lub rozłożenia płatności na raty, uszczupliły budżet miasta o prawie 11,5 mln zł. Mniejsze o 21,3 mln zł okazały się wpływy z tytułu najmu i dzierżawy majątku.

Największy jednak spadek dochodów odnotowano we wpływach ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej – okazały się one o 113 mln zł mniejsze w stosunku do pierwotnego planu. Przyczynami były oczywiście wprowadzone ograniczenia w przemieszczaniu się i znaczny spadek liczby pasażerów transportu publicznego.

Dochody z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych również nie osiągnęły planowanego poziomu – były niższe o 21,4 mln zł. Ich wielkość jest silnie uzależniona od wartości obrotów na rynku nieruchomości. Gdy rosną ceny i liczba transakcji, rosną dochody z podatku od czynności cywilnoprawnych. W czasie pandemii ceny nie spadły, ale obniżyła się liczba transakcji.

Pandemia była też jednym z powodów mniejszego, niż zakładał plan na początek roku, wykonania dochodów majątkowych z bezzwrotnych środków zagranicznych. Centralnie wprowadzane obostrzenia i okresowe zamykanie wielu branż gospodarki przekładały się na opóźnienia na etapie rozstrzygnięć przetargowych, pozyskiwania wymaganych decyzji administracyjnych dla inwestycji, prac budowlanych, co z kolei zmuszało miasto do odsuwania w czasie wnioskowania o płatności w ramach środków bezzwrotnych. Z przyczyn obiektywnych nie było bowiem możliwości wydatkowania tych

środków w pełnej zaplanowanej wysokości.

Niezaplanowane wydatki

W 2020 r. **wydatki miasta ogółem** zostały zrealizowane w wysokości 6 mld 667 mln zł – co stanowiło 94,7% planu. Nie ma wątpliwości, że pandemia miała największy wpływ na wielkość i strukturę zeszłorocznych wydatków.

Wyraźnie wzrosły wydatki bieżące, bo miasto musiało przeznaczyć dodatkowe i niezaplanowane wcześniej środki na walkę z koronawirusem. Z własnego budżetu Kraków wydał na ten cel ponad 107 mln zł – m.in. na zakup środków ochrony osobistej (maseczek, rękawiczek, płynów do dezynfekcji, termometrów), odkażanie pomieszczeń, dostosowanie miejsc do bezpiecznej pracy, zakup sprzętu informatycznego, telefonów, dostępu do internetu niezbędnego do pracy zdalnej, zapewnienie większej częstotliwości kursów transportu publicznego w związku z limitami pasażerów, testowanie osób w kierunku COVID-19, utrzymanie ośrodka kwarantanny, dotacje dla szpitali i organizacji pozarządowych.

Ostatecznie wydatki bieżące miasta zostały zrealizowane w kwocie 5 mld 828 mln zł, co stanowiło 97,9 proc. planu.

Inwestycje mimo wszystko

Mimo pandemii polityka miasta w 2020 r. nie zakładała cięć w zaplanowanych nakładach inwestycyjnych. Wręcz przeciwnie, priorytetem miasta była realizacja programu inwestycyjnego zaplanowanego w budżecie i Wieloletniej Prognozie Finansowej w najszerszym możliwym zakresie. Kraków wyszedł z założenia, że w ten sposób może skutecznie przeciwdziałać ekonomicznym skutkom pandemii – zapaści gospodarczej i kryzysowi na rynku pracy. Inwestycje podnoszą jakość życia mieszkańców, ale są też kołem zamachowym gospodarki, a dla miasta ważny jest też fakt, że przedsięwzięcia inwestycyjne są w dużej mierze realizowane przez lokalne krakowskie firmy projektowo-budowlane (czy to jako głównych wykonawców, czy jako firmy podwykonawcze).

Wydatki majątkowe zaplanowano w 2020 r. na poziomie 1 mld 086 mln zł. Ostatecznie miasto zrealizowało je w kwocie 839 mln zł, co stanowiło 77,3 proc. zakładanego planu. Ten wynik niewiele jednak odbiega od wykonania z lat poprzednich, a przecież trudności, z którymi przyszło miastu zmierzyć się w zeszłym roku, były nieporównywalne pod względem skali. Pandemia negatywnie wpłynęła na funkcjonowanie urzędów i firm, co było powodem wielu opóźnień, problemów z rozstrzygnięciami przetargów i trudności proceduralnych w uzyskiwaniu niezbędnych decyzji, uzgodnień czy pozwoleń. Ponadto, jak wiadomo, przesunięcia w czasie wynikają z normalnego procesu inwestycyjnego, który jest bardzo skomplikowany i często niezależny od miasta (odwołania od decyzji do organu II instancji, odwołania od postępowań przetargowych do KIO, prace dodatkowe i uzupełniające, odkrywki archeologiczne, nierzetelność firm projektowych i wykonawczych itd.).

Mimo wielu obiektywnych trudności występujących w 2020 r. wykonanie planu wydatków inwestycyjnych – kwotowo – było nieznacznie mniejsze w porównaniu z wykonaniem za rok 2019 (w 2020 wynosiło 810 154 984 zł, natomiast w 2019 wynosiło 845 140 996 zł). W tym niełatwym roku

**Magiczny
Kraków**

udało się zakończyć szereg wyczekiwanych przez mieszkańców inwestycji, takich jak: kładka pieszo-rowerowa przy ul. Kamieńskiego w Podgórzu, tężnia solankowa w Nowej Hucie, rewitalizacja placu św. Ducha, remont ulicy Krakowskiej i modernizacja mostu Piłsudskiego, rewitalizacja zabytkowego parku Jerzmanowskich w Prokocimiu, budowa nowego parku w Czyżynach (między ul. Stella-Sawickiego a osiedlem Avia), remont zabytkowej siedziby Muzeum Fotografii przy ulicy Józefitów, rozbudowa i modernizacja Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego oraz dwa osiedla mieszkań komunalnych (na os. Przyzby-Zalesie i os. Wańkowicza, z łącznie 522 lokalami).

Miejskie wsparcie dla biznesu

Kraków wspierał lokalnych przedsiębiorców i mieszkańców od samego początku pandemii. Już w kwietniu 2020 r. miasto wdrożyło program „Pauza”, obejmujący działania i zestawy działań, a także różnego rodzaju projekty i przedsięwzięcia aktywizujące. Bezpośrednia pomoc opierała się przede wszystkim na ulgach w zakresie czynszów czy opłat związanych z prowadzeniem działalności handlowej oraz gastronomicznej. W sumie do końca 2020 r. wsparcie udzielone w ramach miejskiego programu „Pauza”, a więc pochodzące z budżetu miasta, wyniosło prawie 70 mln zł. Należy mieć na uwadze, że kwota wsparcia obejmuje pomoc udzieloną zarówno przedsiębiorcom, jak organizacjom pozarządowym, instytucjom kultury, artystom i mieszkańcom.

Kraków był pierwszym miastem w Polsce, które na tak szeroką skalę wykorzystało nowoczesne technologie, tworząc narzędzia mapowe z myślą o pomocy lokalnym przedsiębiorcom: mapa [„Jestem Aktywny”](#) (skupia kilkaset krakowskich firm, którzy mimo trudnej sytuacji nadal oferują swoje produkty i usługi), mapa [„Branża Gastronomiczna w Krakowie”](#) (serwis przeznaczony dla mieszkańców i przedsiębiorców z branży gastronomicznej), mapa [„W te Święta też zamawiam online!”](#) (projekt zakończony z początkiem stycznia 2021 r., przeznaczany dla mieszkańców oraz przedsiębiorców, rzemieślników, rękodzielników oferujących świąteczne produkty i usługi).

Z impetem w nowy rok

W 2020 r. Kraków rozpoczął szereg nowych inwestycji – ruszyła budowa północnej obwodnicy Krakowa i linii tramwajowej na Górkę Narodową. Rozpoczęły się przebudowa al. 29 Listopada i prace nad trasą S7. Trwa także budowa Trasy Łagiewnickiej, a między pętlą tramwajową w Kurdwanowie a ul. Zakopiańską powstaje nowe torowisko tramwajowe.